

Civilutskottets verksamhet riksmötet 2021/22

Utskottets ämnesområden

Civilutskottet bereder ärenden om

- äktenskaps-, föräldra-, ärvda-, jorda-, handels- och utsökningsbalkarna och lagar som ersätter eller har nära samband med föreskrifter i dessa balkar, i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredningsområde
- försäkringsavtalsrätt
- associationsrätt
- skadeståndsrätt
- transporträtt
- konkursrätt
- konsumentpolitik
- internationell privaträtt
- lagstiftning av annat allmänt civilrättsligt slag
- bostadsförsörjning och annan bostadspolitik
- plan- och bygglagstiftningen och andra frågor som har nära samband med denna
- vattenrätt
- expropriation, fastighetsbildning och lantmäteriväsendet
- anslag inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Utskottets sammansättning

Inledning

Under riksmötet 2021/22 hade utskottet den sammansättning som framgår nedan. Fem av ledamöterna tillhörde Socialdemokraterna, fyra Moderaterna, tre Sverigedemokraterna, en Centerpartiet, en Vänsterpartiet, en Kristdemokraterna, en Liberalerna och en Miljöpartiet.

Ordförande i utskottet var Emma Hult (MP) och vice ordförande var Larry Söder (KD).

För att säkra bemanningen i utskotten under covid-19-pandemin har riksdagen fattat beslut om att utöka antalet suppleantplatser i utskotten. I princip alla ledamöter har därigenom haft möjlighet att tjänstgöra i alla utskott.

Ledamöter

1. Johan Löfstrand (S)
2. Carl-Oskar Bohlin (M), ledig fr.o.m. 2021-12-02 t.o.m. 2022-02-13
Viktor Wärnick (M), fr.o.m. 2022-02-14
3. Elin Lundgren (S)
4. Cecilie Tenfjord Toftby (M)
5. Mikael Eskilandersson (SD)
6. Leif Nysmed (S)
7. Ola Johansson (C)
8. Momodou Malcolm Jallow (V)
9. Lars Beckman (M), t.o.m. 2022-01-27
Lars Püss (M), fr.o.m. 2022-01-28
10. Roger Hedlund (SD)
11. Sanne Lennström (S)
12. Larry Söder (KD), vice ordförande
13. Joakim Järrebring (S)
14. Robert Hannah (L)
15. Angelica Lundberg (SD)
16. Emma Hult (MP), ordförande
17. David Josefsson (M), ledig t.o.m. 2021-11-30

Suppleanter

Som angetts ovan har antalet suppleantplatser i utskottet utökats med anledning av covid-19-pandemin. Under riksmötet 2021/22 uppgick det totala antalet suppleantplatser i utskottet till 327. Redovisningen nedan är avgränsad till de ordinarie suppleantplatserna i utskottet.

1. Ola Möller (S)

2. Ida Drougge (M)
3. Vakant (S), fr.o.m. 2021-09-03
4. Louise Meijer (M)
5. Linda Lindberg (SD)
6. Hillevi Larsson (S)
7. Lars Thomsson (C)
8. Jon Thorbjörnson (V)
9. Mikael Damsgaard (M)
10. Yasmine Eriksson (SD)
11. Patrik Lundqvist (S)
12. Magnus Oscarsson (KD)
13. Denis Begic (S)
14. Jakob Olofsgård (L)
15. Cassandra Sundin (SD)
16. Camilla Hansén (MP)
17. Jessica Rosencrantz (M)
18. Juno Blom (L)
19. Malin Danielsson (L)
20. Emma Berginger (MP), ledig fr.o.m. 2021-09-20 t.o.m. 2022-05-19
21. Jennie Åfeldt (SD)
22. Sara Gille (SD), ledig fr.o.m. 2021-09-24
23. Martina Johansson (C)
24. Maj Karlsson (V)
25. Hampus Hagman (KD)
26. Michael Anefur (KD)
27. Amanda Palmstierna (MP)

Ulrik Bergman (M) var extra suppleant i utskottet under Carl-Oskar Bohlin (M) ledighet, Åsa Hartzell (M) var extra suppleant under David Josefssons (M) ledighet, Axel Hallberg (MP) var extra suppleant under Emma Bergingers (MP) ledighet och Stefan Plath (SD) var extra suppleant under Sara Gilles (SD) ledighet.

Kansli

Utskottet biträddes av ett kansli bestående av

Lisa Gunnfors, kanslichef

Miriam Kantor, utskottsråd

Mimmie Ahl, föredragande

Rebecca Heinemann, föredragande

Emma Hellman, föredragande, tjl. fr.o.m. 2021-05-03 t.o.m. 2022-07-31

Susanne Sjöblom, föredragande

Jeanette Witting, föredragande, t.o.m. 2022-06-30

Anja Kalkitsas, utskottsassistent

Utskottshandläggaren vid justitieutskottets kansli Sara Dadnahal tjänstgjorde som utskottshandläggare fr.o.m. 2022-03-01.

Utskottets verksamhet

Inledning

Covid-19-pandemin hade fortsatt påverkan på riksdagsarbetet under riksmötet 2021/22. Inför hösten 2021 träffade talmannen och gruppledarna en överenskommelse om riksdagsarbetet under hösten mot bakgrund av covid-19-pandemin. För kammarens del innebar överenskommelsen en återgång till normala arbetsformer efter riksmötets öppnande. Den fortsatta smittspridningen av covid-19 medförde dock att gruppledarna i januari 2022 träffade en överenskommelse om att endast 249 ledamöter skulle delta i voteringarna i kammaren. Gruppledarnas överenskommelse tillämpades under perioden den 18 januari–13 februari 2022.

För utskottens del innebar överenskommelsen om riksdagsarbetet under hösten 2021 bl.a. att kammarens beslut den 17 juni 2020 om att tills vidare medge att utskotten skulle få besluta om deltagande på distans vid utskottssammanträden inte skulle upphävas. Enligt överenskommelsen var det samtidigt upp till varje utskott att på eget ansvar avgöra när det var motiverat att hålla sammanträden med fysiskt deltagande, och utskotten skulle ges möjlighet att varje vecka ha sammanträde i en lokal där det var möjligt att hålla avstånd. Möjligheten att sammanträda i större salar tisdagar respektive torsdagar fördelades enligt ett schema. De utskott som bedömde att den egna sessionsalen gav tillräckliga möjligheter att hålla avstånd kunde på eget ansvar använda den. Om utskotten medgav deltagande på distans skulle detta gälla för samtliga ledamöter utom den ledamot som ledde utskottssammanträdet.

I oktober beslutade kammaren att fr.o.m. den 25 oktober 2021 upphäva medgivandet för utskotten att besluta om deltagande på distans vid utskottssammanträden. Den 20 december 2021 beslutade talmannen i enlighet med tillägsbestämmelse 7.16.1 riksdagsordningen att tills vidare åter medge att utskotten beslutade om deltagande på distans vid utskottssammanträden. I februari beslutade kammaren att den 21 februari 2022 upphäva talmannens medgivande. Riksdagsarbetet återgick därefter fullt ut till normala arbetsformer.

Utskottet höll under riksmötet 38 utskottssammanträden. Sammanträdestiden uppgick till ca 24 timmar. Sammanträdena genomfördes i enlighet med de överenskommelser som träffats mellan talmannen och gruppledarna mot bakgrund av covid-19-pandemin.

Under riksmötet behandlade utskottet 24 propositioner, 1 skrivelse från regeringen och 1 303 motionsyrkanden som hade väckts med anledning av dessa propositioner och skrivelser. Vidare behandlade utskottet 4 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21 och 1 159 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Sammanlagt lämnade utskottet 35 betänkanden och 1 utlåtande till kammaren. Utskottet föreslog 19 tillkännagivanden till regeringen. Dessutom lämnade utskottet 8 yttranden till andra utskott. Utskottets verksamhet bestod även

av arbete med EU-frågor, utvärdering och uppföljning samt forsknings- och framtidsfrågor.

Betänkanden och utlåtanden

Utskottet lämnade under riksmötet följande betänkanden och utlåtanden till kammaren.

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (CU1)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens budgetproposition 2021/22:1 utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik samt 20 yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22 som påverkade anslagen inom utgiftsområdet för 2022.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anvisa anslagen för 2022 och be- myndiga regeringen att ingå ekonomiska åtaganden inom utgiftsområde 18 i enlighet med ett förslag som lagts fram gemensamt av Moderaterna, Sverige- demokraterna och Kristdemokraterna under utskottets beredning av ärendet. De föreslagna anslagen uppgick till sammanlagt ca 5,8 miljarder kronor för 2022. Utskottets förslag avvek från budgetpropositionen dels när det gällde anslaget 1:7 Energieffektivisering av flerbostadshus, dels när det gällde be- ställningsbemyndigandena för anslagen 1:7 Energieffektivisering av flerbos- tadshus och 1:8 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostä- der för studerande. I fråga om övriga anslag och beställningsbemyndiganden fanns det inga avvikelser mellan utskottets förslag och förslaget i budgetpro- positionen. Utskottet avstyrkte Centerpartiets, Vänsterpartiets och Liberaler- nas anslagsförslag.

I betänkandet fanns två reservationer och fyra särskilda yttranden. Ledamö- terna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstod från ställningstagande när det gällde budgetbeslutet och redovisade i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Stärkt skydd för hyresgäster (CU2)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:201 Stärkt skydd för hyresgäster och ca 20 yrkanden i följdmotioner.

Utskottet ställde sig delvis bakom regeringens förslag till ändringar i bl.a. jordabalken, bostadsförvaltningslagen och lagen om uthyrning av egen bostad. Dessa lagändringar innebar möjlighet till ett mer effektivt ingripande vid misskötsel av hyreshus och en förstärkning av hyresgästernas skydd när en bostad förstörs, t.ex. genom en brand. Utskottet avstyrkte regeringens förslag att väsentliga hyreshöjningar till följd av renoveringar ska fasas in i ett lugnare tempo och att möjligheten för en hyresvärd som är en privatperson att säga

upp ett hyresavtal i förtid ska tas bort. Förslaget att avslå propositionen i den delen grundades på förslag i motioner. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns elva reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

En ny konsumentköplag (CU3)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:85 En ny konsumentköplag, 12 yrkanden i följdmotioner och 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag till ny konsumentköplag och övriga lagändringar. Med anledning av förslag i motioner föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att köp av dyrare djur inte ska omfattas av konsumentköplagen. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns elva reservationer och två särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Sjöfylleri (CU4)

I betänkandet behandlade utskottet åtta yrkanden i motioner som väckts under allmänna motionstiden 2020/21 och 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Hyresrätt m.m. (CU5)

I betänkandet behandlade utskottet ca 110 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Med anledning av motionsyrkanden om att främja ägarlägenheter och om hyrköpsystem föreslog utskottet två tillkännagivanden till regeringen. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 13 reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Familjerätt (CU6)

I betänkandet behandlade utskottet ca 220 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Utskottet föreslog fyra tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om ventilen i fråga om månggiften, digital bekräftelse av föräldraskap före barnets födelse, kompetens hos yrkesverksamma i mål om vårdnad samt testamentsregister. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tio reservationer och sju särskilda yttranden.

Riksdagen biföll reservation 1 under punkt 1, reservation 4 under punkt 4 och reservation 10 under punkt 10. I övrigt biföll riksdagen utskottets förslag till beslut.

Ersättningsrätt och insolvensrätt (CU7)

I betänkandet behandlade utskottet ca 70 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Utskottet föreslog ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om det s.k. utmätningsförbudet. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tio reservationer och två särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Konsumenträtt (CU8)

I betänkandet behandlade utskottet ca 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns åtta reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll reservation 3 under punkt 3. I övrigt biföll riksdagen utskottets förslag till beslut.

Fastighetsrätt (CU9)

I betänkandet behandlade utskottet ca 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns två reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Bostadspolitik (CU10)

I betänkandet behandlade utskottet ca 140 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns fem reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Associationsrätt (CU11)

I betänkandet behandlade utskottet ca 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Utskottet föreslog ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om bolagsmålvakter och användning av företag som brottsverktyg. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns fem reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Planering och byggande (CU12)

I betänkandet behandlade utskottet ca 220 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Utskottet föreslog tre tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om undantag från kraven på bygglov och anmälan, undantag från nybyggnadskraven vid flyttning av gamla byggnader samt undantag från kraven på energihushållning och värmeisolering i Boverkets byggregler. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns åtta reservationer och fem särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Hushållningen med mark- och vattenområden (CU13)

I betänkandet behandlade utskottet ca 140 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Utskottet föreslog ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om småskalig vattenkraft. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns sju reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om systemet med energideklARATIONER (CU14)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2020/21:24 Riksrevisionens rapport om systemet med energideklARATIONER, tio yrkanden i följd-motioner och ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden och lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

I betänkandet fanns fyra reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Återinförande av tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor (CU15)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:112 Återinförande av tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor och två yrkanden i följd-motioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ändring av andelstal i gemensamhetsanläggningar (CU16)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:122 Ändring av andelstal i gemensamhetsanläggningar, fyra yrkanden i följdmotioner och fyra yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns två reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ett bättre underlag för åtgärder på bostadsmarknaden (CU17)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:95 Ett bättre underlag för åtgärder på bostadsmarknaden och fyra yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns två reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ändringar i lagar som genomför internationella bestämmelser om radiologiska skador och skador vid sjötransporter (CU18)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:117 Ändringar i lagar som genomför internationella bestämmelser om radiologiska skador och skador vid sjötransporter. Inga följdmotioner hade väckts med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ett moderniserat konsumentskydd (CU19)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:174 Ett moderniserat konsumentskydd, åtta yrkanden i följdmotioner och åtta yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag med den ändringen att lagändringarna skulle träda i kraft den 1 september 2022 i stället för den 1 juli 2022. Utskottet föreslog också ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om att det nya informationskravet vid

prissänkningar behöver tydliggöras och följas upp. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns sex reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer (CU20)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:198 Stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer, 10 yrkanden i följdmotioner och 13 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag. Utskottet föreslog också ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om effektivare utbetalning av ersättning till brottsoffer genom statens försorg. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns sex reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Hittegods i kollektivtrafiken (CU21)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:218 Hitegods i kollektivtrafiken. Inga följdmotioner hade väckts med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

En ny lag om företagsrekonstruktion (CU22)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:215 En ny lag om företagsrekonstruktion och tre yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns två reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Effektivare verktyg i utskökningsförfarandet (CU23)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:197 Effektivare verktyg i utskökningsförfarandet och ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandet.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Tryggare bostadsrätt (CU24)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:171 Tryggare bostadsrätt och tolv yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta de lagändringar som syftade till att stärka det rättsliga skyddet för den som köper eller äger en bostadsrätt. Utskottet avstyrkte förslaget att andra föravtal än förhandsavtal ska vara ogiltiga. Förslaget att avslå propositionen i den delen grundades på förslag i motioner. Med anledning av motionsyrkanden föreslog utskottet vidare två tillkännagivanden till regeringen om att utreda dels hur reglerna om andra föravtal än förhandsavtal kan tydliggöras och skärpas, dels hur regleringen av förhandsavtal kan skärpas ytterligare. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns fem reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Regional fysisk planering i Hallands län (CU25)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:184 Regional fysisk planering i Hallands län och ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandet.

I betänkandet fanns en reservation och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål (CU26)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:189 Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål och två yrkanden i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Aktivitetskravet i plan- och bygglagen (CU27)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:226 Aktivitetskravet i plan- och bygglagen och ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandet.

I betänkandet fanns en reservation och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Nya regler om föräldraskap i internationella situationer (CU28)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:188 Jämlika regler om föräldraskap i internationella situationer och två yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns två reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Vägar till hållbara vattentjänster (CU29)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:208 Vägar till hållbara vattentjänster, ca 20 yrkanden i följdmotioner och 13 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag i den del som handlade om att kommunernas bedömning av behovet av en allmän vattentjänst ska bli mer flexibel. Utskottet avstyrkte regeringens förslag om att i miljöbalken införa ett bemyndigande för regeringen att, i fråga om små enskilda avloppsanläggningar, meddela föreskrifter om skyldighet att dels kontrollera anläggningens funktion, dels lämna vissa uppgifter till tillsynsmyndigheten. Förslaget att avslå propositionen i den delen grundades på förslag i motioner. Utskottet föreslog ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om att en fastighetsägare som har ett enskilt avlopp som uppfyller gällande miljö- och hälsokrav som utgångspunkt inte ska kunna påtvingas ett kommunalt avlopp. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 13 reservationer och fyra särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Snabbare och enklare verkställighet av myndighetsbeslut (CU30)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:206 Snabbare och enklare verkställighet av myndighetsbeslut. Inga följdmotioner hade väckts med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

I betänkandet fanns två särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Grundlagsskadestånd – ett rättighetsskydd för enskilda (CU31)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:229 Grundlagsskadestånd – ett rättighetsskydd för enskilda. Inga följdmotioner hade väckts med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

En effektivisering av byggnadsnämndens tillsyn (CU32)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:149 En effektivisering av byggnadsnämndens tillsyn och fem yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Den nationella planen för omprövning av vattenkraft (CU33)

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen att tidsplanen för den nationella planen för omprövning av vattenkraft behöver justeras om inte vattendistriktens åtgärdsprogram för förvaltningscykeln 2021–2027 har fastställts när tidsfristen går ut för nästa prövningsgrupp. Vidare föreslog utskottet ett tillkännagivande om att regeringen bör säkerställa att alla nödvändiga åtgärder för att minimera omprövningarnas negativa inverkan på vattenkraftselen vidtas och att de undantag som EU-rätten medger nyttjas fullt ut.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ett omarbetat direktiv om byggnaders energiprestanda (CU34)

I utlåtandet behandlade utskottet kommissionens förslag till ett omarbetat direktiv om byggnaders energiprestanda (COM(2021) 802).

Utskottet ansåg att kommissionens förslag inte stred mot subsidiaritetsprincipen och föreslog att riksdagen skulle lägga utlåtandet till handlingarna.

I utlåtandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Certifierade byggprojekteringsföretag – en mer förutsägbar byggprocess (CU35)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:212 Certifierade byggprojekteringsföretag – en mer förutsägbar byggprocess och sex yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen av Ukraina (CU36)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:211 Insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen av Ukraina och ett yrkande i en följd motion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandet.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Yttranden till andra utskott

Utskottet lämnade under riksmötet följande yttranden:

- CU1y till finansutskottet över Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik
- CU2y till konstitutionsutskottet (KU) över en promemoria som tagits fram inom KU om uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen
- CU3y till utrikesutskottet över Kommissionens arbetsprogram 2022
- CU4y till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021
- Yttrande till finansutskottet över regeringens proposition 2021/22:2 Höständringsbudget för 2021 (prot. 2021/22:4)
- Yttrande till miljö- och jordbruksutskottet över regeringens proposition 2021/22:168 En ökad differentiering av strandskyddet (prot. 2021/22:25)
- Yttrande till miljö- och jordbruksutskottet över regeringens proposition 2021/22:210 Tidigt kommunalt ställningstagande till vindkraft (prot. 2021/22:27)
- Yttrande till socialutskottet över regeringens proposition 2021/22:213 En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025 (prot. 2021/22:28).

EU-ärenden

Subsidiaritetsprövningar

Under riksmötet gjorde utskottet sex subsidiaritetsprövningar av förslag till rättsakter från EU-kommissionen. Utskottet ansåg inte att något förslag stred mot subsidiaritetsprincipen:

- Kommissionens förslag till ett omarbetat direktiv om byggnaders energiprestanda, COM(2021) 802 (utl. CU34).
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om konsumentkrediter, COM(2021) 347.

- Kommissionens förslag till förordning om allmän produktsäkerhet, COM(2021) 346.
- Kommissionens förslag till ändring av direktiv vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information, COM(2022) 143.
- Kommissionens förslag till förordning om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av förordning (EU) 305/2011, COM(2022) 144.
- Kommissionens förslag till ändring av direktiv om avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans, COM(2022) 204.

En redogörelse för utlåtandet (CU34) finns ovan i avsnittet Betänkanden och utlåtanden.

Granskningar

Utskottet granskade inte något EU-dokument under riksmötet.

EU-frågor

Information

Under riksmötet informerade regeringen om EU-frågor vid sex sammanträden enligt följande:

- Den 21 september 2021 informerade statsrådet Lena Micko om Sveriges EU-ordförandeskap 2023.
- Den 26 oktober 2021 informerade statssekreterare Catharina Espmark om EU:s anslutning till Haagkonventionen.
- Den 1 mars 2022 informerade statssekreterare Lars Westbratt om kommissionens förslag till direktiv om en jämnare könsfördelning i börsnoterade företag, om kommissionens förslag till förordning om tillämplig lag för rättsverkan gentemot tredje man av överlåtelse av fordringar och om Sveriges ordförandeskap i EU 2023.
- Den 17 mars 2022 informerade statsrådet Khashayar Farmanbar om Sveriges EU-ordförandeskap i EU 2023.
- Den 3 maj informerade statssekreterare Lars Westbratt om de pågående förhandlingarna om konsumentkreditdirektivet.

Överläggningar

Utskottet överlade med regeringen vid nio sammanträden enligt följande:

- Den 21 september 2021 överlade utskottet med statsrådet Lena Micko om förslag till ny förordning om allmän produktsäkerhet m.m. (prot. 2021/22:2).

- Den 26 oktober 2021 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark om förslag till direktiv om konsumentkrediter (prot. 2021/22:52).
- Den 28 oktober 2021 överlade utskottet med statssekreterare Lars Westbratt om förslag till direktiv om företagens hållbarhetsrapportering (prot. 2021/22:6).
- Den 18 januari 2022 överlade utskottet med bostadsminister Johan Danielsson om kommissionens initiativ Det nya europeiska Bauhaus (prot. 2021/22:13).
- Den 15 februari 2022 överlade utskottet med statssekreterare Mattias Landgren om det informella ministermötet i bygg- och bostadsfrågor den 7–8 mars 2022 (prot. 2021/22:13).
- Den 17 mars 2022 överlade utskottet med statsrådet Khashayar Farmanbar om ett omarbetat direktivförslag om byggnaders energiprestanda (prot. 2021/22:16).
- Den 2 juni 2022 överlade utskottet med statsrådet Max Elger om förslag till ändring av direktiv vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information (prot. 2021/22:20).
- Den 14 juni 2022 överlade utskottet med bostadsminister Johan Danielsson om förslag till reviderad byggproduktförordning (prot. 2021/22:34).
- Den 21 juni 2022 överlade utskottet med statssekreterare Per Callenberg om förslag till ändring av direktivet om byggnaders energiprestanda (prot. 2021/22:38).

Information under utskottssammanträden

Under riksmötet fick utskottet muntlig information vid ett antal sammanträden, utöver vad som redovisats under rubriken EU-frågor, enligt följande:

- Den 21 september 2021 presenterade riksrevisor Helena Lindberg rapporten Systemet med energideklarationer – tydligt syfte men oklart mål (RiR 2021:21).
- Den 27 januari 2022 lämnade statsrådet Morgan Johansson information om aktuella frågor om skyddet av bostadsrättshavare.
- Den 27 januari 2022 lämnade Boverket information i ärendet CU14 Riksrevisionens rapport om systemet med energideklarationer.
- Den 1 februari 2022 lämnade Föreningen Svenska Timmerhus information i ärendet CU12 Planering och byggande.
- Den 17 februari 2022 informerade statssekreterare Therese Pelow om aktuella frågor om resegarantier.
- Den 17 februari 2022 informerade företrädare för Riksidrottsförbundet om aktuella frågor om resegarantier.
- Den 22 mars 2022 lämnade statsrådet Johan Danielsson information om insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen av Ukraina.

- Den 7 april presenterade riksrevisor Helena Lindberg rapporten Fastighetsbildningen i Sverige – handläggningstider, avgifter och reformbehov (RiR 2022:3).
- Den 3 maj lämnade statssekreterare Therese Pelow information i ärendet CU19 Ett moderniserat konsumentskydd.
- Den 16 juni 2022 presenterade riksrevisor Helena Lindberg rapporten Konsumentverkets tillsyn av marknadsföring och avtalsvillkor (RiR 2022:13).

Information under utskottsbesök

Den 29 september 2021 gjorde utskottet ett studiebesök i Knivsta. Utskottet träffade bl.a. representanter för Knivstabostäder, Hyresgästföreningen och KTH.

Uppföljning och utvärdering

Utskottet har haft en arbetsgrupp bestående av fem utskottsledamöter och suppleanter – Sanne Lennström (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Angelica Lundberg (SD), Ola Johansson (C) och Jon Thorbjörnson (V) – som berett allmänna frågor om uppföljnings- och utvärderingsinsatser samt forsknings- och framtidsfrågor. Suppleanten Catarina Deremar (C) ingick i gruppen fram till den 26 oktober, 2021 då hon entledigades och ersattes av Ola Johansson. Lars Beckman (M) ingick i gruppen fram till den 15 februari 2022, då han entledigades och ersattes av Cecilie Tenfjord Toftby.

Uppföljningsgruppen har gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik i budgetpropositionen för 2022. Genomgången har varit ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen (bet. 2021/22:CU1).

I utskottets arbete med att följa upp riksdagsbeslut m.m. ingick även aktiviteter som redovisas ovan under rubrikerna Information under utskottssammanträden och Information under utskottsbesök.

Forsknings- och framtidsfrågor

Den 24 februari 2022 hölls i riksdagen en forskningsdag knuten till utskotten. Arrangemanget bestod av en gemensam del och en utskottsspecifik del. Vid den gemensamma delen, för vilken talmannen stod värd, hölls ett seminarium om vetenskapens roll för policy och beslutsfattande. Gästtalare var Åsa Wikforss, professor i teoretisk filosofi och ledamot i Svenska Akademien, samt Vidar Helgesen, vd i Nobelstiftelsen. Seminariet innehöll även en dialog mellan utskottens respektive ordförande samt närvarande gästtalare, forskare m.fl. under ledning av moderator Cissi Askwall, generalsekreterare Vetenskap & Allmänhet. Vid det utskottsspecifika seminariet informerade professor

Antonina Bakardjieva Engelbrekt och docent Stefan Larsson om forskningsläget på temat Hur har konsumentmarknaderna och konsumentmönstren förändrats genom e-handeln? Trender, problem och utmaningar. Pandemins påverkan.

Forsknings- och framtidsfrågor togs också upp under besöket i Knivsta.